

SLOVENSKI NAROD.

Izahaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Oporništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Razširjenje slovenskega berila.

Naj nas nihče ne zavrača, da spada to, o čemer hočemo danes tu govoriti, prav za prav pod črto. Za nas Slovence danes, ko na visokopolitičnem polju ne moremo še nič pozitivnega doseči in je uže dovolj če se ohranimo in vztrajemo na tem kar smo in imamo, dokler ugodnejši časi ne pridejo, — morala bi biti vsaka narodna stvar važna, vsak napredek, posebno pa vsak literarni dogodek, če prav majhen, zanimiv in podpore vreden. Kajti rekli smo uže v tem listu, da pohlevni slovenski pesniki, literati in pisatelji knjig in novin so ustvarili vso podlogo vsega narodnostnega probujenja mej Slovenci, katero probujenje je vendar kljub vsem navideznim prikazkom danes močnejše, nego je kedaj bilo. (Ako se to v rezultatih na pr. v volitvah ne pokazuje tu in tam tako, kakor pred leti, ne smemo vpisavati uzrokov nazadovanju narodnostnega čuta, nego le boljši organizaciji in odločnejši vladni odpori, z vsemi presijami, katere so našim protivnikom zdaj še na razpolaganje.) Če pa vemo, da je slovensko slovstveno gibanje bilo podloga vsega našega probujenja, moramo to vedno pred očmi imeti in ne zanemarjati delavnosti in razvijanja na onem polju, nego kakor je Antevs vedno iz dotikanja matere zemlje novo moč dobival, tako skušajmo i mi vedno na vso moč pospeševati slovensko knjigo.

Mi bi jako želeli, ko bi se v novem letu v tej zadevi naše narodno stanje popboljšalo, ter da bi se takó duševno delovanje obudilo in koncentriralo, kakor tudi veselje do materialnega podpiranja slovenskega slovstva in do širjenja slovenske

knjige mej domoljubnimi Slovenci pomnožilo. Zdaj v tem oziru nij veselih prikaznij bilo.

Naša „narodna tiskarna“ ima priliko po novem letu izdajati „Slovenski pripovednik“, zbirko izvirnih in poslovenjenih romanov, povestij, novel itd. Ker je znano, da jezikovo znanje in izobraženje nobena stvar, nobena slovnica, in nobena šola laglje ne daje, nego berilo, in ker je mej vsem berilom najlažje beletristično berilo, katero res najbolj tudi društveni germanizaciji pot odpira: — nij treba dokazovati, kako silno koristno za našo narodno reč bi bilo, ko bi se slovstvu v tem oziru pomoglo. Saj nemamo na pr. čitajočemu ženskemu spolu in odrasli mladini kaj v roke dati, če hoče čitati, in tako samo ob sebi pride, da beró le nemško, se v nemškem jeziku izobrazijo in ugledajo, svojega narodnega in materinega jezika pa nikoli ne znajo gladko, če se mu prav ne izneverijo; slovnica jim je prepusta, praktično se z branjem nijso izurili.

Ali nobeno podvzetje ne more in ne sme v svojo izgubo delati. „Narodna tiskarna“ je v tem oziru uže storila nekaj za pomnoženje slovenske beletristične biblioteke a mej občinstvom je za to menj podpore, kakor se je pričakovalo.

V založbi „narodne tiskarne“ je namreč izšlo predlanskem in lani sedem zvezkov zbirke lepoznavskega berila z naslovom „Listki“, v kateri zbirki so ponatisnjeni trije romani, pet novel in več družih spisov. — Vseh sedem zvezkov skupaj se dobi za dva goldinarja. Posamezni zvezki pak po ceni, naznačeni zadaj

v inseratu. Priporočamo gg. naročnikom, naj pri obnovljenji naročnine na „Slov. Narod“ za bodoče leto ob enem prilože tudi naročilo za „listke“. Gotovo ima mnogi, ki tudi sam ne utegne brati, mlade ljube znanee, katerim za novo leto lahko pokloni slovensko knjigo, — muogi ima knjižnico, v kateri je slovensko berilo preslabo zastopano. Vsem tem se priporoča administracija „narodne tiskarne“ in na željo pošlje omenjene „listke“, ali vse zvezke vkup, ali posamezne.

Po čitalnicah je zdaj po zimi bolj živo družabno življenje. Prosimo torej narodnjake, ki imajo v tem oziru agilnosti, naj agitirajo in podpisnike nabirajo v ta namen.

Odslej bode „narodna tiskarna“ te listke nadaljevala samo ako se izkaže, da se tako izplačajo, kakor sme in more enako podvzetno društvo zahtevati. Od vspeha prodaje „Listkov“ bode torej tudi odvisno, ali pride do izdajanja „Slovenskega pripovednika“, ki bi donášal še nenatisnene slovenske izvirne in prestavljene povesti, ali ne. — Naj torej vsak nekaj stori in narodna knjiga bode zopet bolj pomnožena in razširjena in mal kamenček k onemu jazu prinesen, katerega ima Slovanstvo zidati proti navalom požrešnega germanizma.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 23. decembra.

Češki poslanci so 20. t. m. dobili poziv, naj pridejo v državni zbor. — Čuje se, da bodo zdaj Mladočehi v posebnem, in stari v posebnem pismu odgovorili in svoje razloge povedali, zakaj nečejo v državni zbor priti.

Listek.

Slovensko gledališče.

(„Zakotni pisar“, veseloigra v 4 dejanjih, po A. Winterfeldu poslov. J. Kalan.)

Jako neugodne okoliščine so bile, v katerih krogu je pričelo „Dramatično društvo“ svoje letošnje delovanje, in marsikomu se je dozdevalo, da more društvo k večjemu le še životariti, a ne živeti. Nij sicer tukaj mesto razgovarjati se o omenjenih neugodnih slučajih, in kakor veseli konstatiramo, tudi nij treba več. Pa zinili smo o njih le z namenom, opozoriti prijatelje mlade naše Talije, da ne gledajo na njo z navajenim pesimizmom, temuž z delavno roko stopijo na stran onih, ki jej žrtvujejo svoj čas in svoj trud. Nikdo ne bo tajil, da naše slovensko gledališče napreduje. Dovršeno se ve da — nij nič; kako bi bilo tudi to uže zdaj mogoče; ka pridnost in trud, od dne do dne boljši

postajeti, to se prikazuje pri vseh naših sodelavnih močeh, in s takimi faktorji v zvezi je pač mogoče, kaj dobrega učiniti. Talentov, očitidnih talentov imamo malo, rekli bi skoro — samo tri; a to je za nas mnogo, in radostni bodimo, da jih vsaj — imamo. Včas pa tudi pridnost nadomesti to, kar podeluje sicer talent, ter študij in trud velja več, nego malomarna zmožnost. To naj bi si vsak zapomnil.

Zadnjo nedeljo je predstavljalo „Dramatično društvo“ prvič znano Winterfeldovo veseloigro „Zakotni pisar“. Predmet njen je v kratkem ta: Sin premožnega kancelijskega svetovalca ljubi ubožno deklico, nezakonskega rodu, a brez upanja, ker oče njegov ne dopušča zveze. Mladi ljubimec se trudi poizvedeti ime dekličinega očeta, in v ta namen ga prijatelj zasébnik seznaní z zakotnim pisarjem, po imenu „Presukanec“. Zadnji obljubi stvar urediti, in raztrosi prav po lisičje vest, da je oče ljubimcev gospod

kancelijski svetovalec, tudi oče one sirote. Strašna vibra v domačej hiši, tu in tam omotice, — vse gre križem. Presukanec se sam predstavi gospodu svetovalcu, in v tem važnem trenutku pride sin Edvard s svojjo ljubico, ter prosi očeta odpuščanja. Svetovalec brat pak se jame nekako sumljivo vesti, ko ugleda dekličin obrazek, in Presukanec, ki vse vidi in vse sliši, ga urno na pravem mestu potiplje, predstavi družini pravega očeta, gospoda kupčijskega svetovalca. Nov stok, nove omotice, a Presukanec tudi tukaj pomaga, in prekani zopet ljubosumno ženo nesrečnega novega očeta. S tem, in z jako ironično donečim izrekom Presukančevim: „Poštenost naj dalje traja“ konča igra.

Naše hvaležno občinstvo je bilo s predstavo v obče zadovoljno. Ako se mi danes tudi udeležimo deloma hvalilnega rokopleska, s tem nikakor ne rečemo, da je bila predstava taka, da ne more boljše biti; manjkalo jej je še mnogo, in v prvej vrsti gotovo

Cesar pojde, kakor se tudi „Tr. Ztg.“ poroča iz Zadra, prihodnjo spomlad Dalmacijo obiskat proti koncu marca.

Dunajski delavci so imeli shod v katerem se je govorilo o zadnji debati v državnem zboru, glede delavskega vprašanja. Videti je, da delavci upajo, da bode tudi v Avstriji prodrla občna volilna pravica, po kateri sme vsak polnoletni moški volilno pravo imeti, naj plača davek ali ne.

O položaji na **Ogerskem** prinaša „Hamburger Korrespondent“ vést, ki budi veliko senzacijo v Pešti. Pri poslednjem ministerskem posvetovanju pod predsedništvom cesarja Franca Josipa, v katerem se je imela ustanoviti doba, kdaj se skliče delegacija, je slednji izrazil se, da se mora početek delegacij brzo zgoditi, kajti v marčiju more nastati velika katastrofa na Ogerskem. Te besede cesarjeve, ki so avtentične se različno razlagajo.

Vnanje države.

Iz **Španije** po pariški „Union“ prineseno poročilo o razruševanju Serranove vlade, se preklicuje. — Telegram „Köln. Ztg.“ iz Bayonne poroča, da so Karlisti streljali na nemško ladijo, ki je pred viharjem zavetja iskala pri zalivu Guetaria, kljub temu, da je nemško zastavo in znamenje klica na pomoč razobesila.

Prince Alfons je izjavil se na neko addresso španskih grandov: večina Španije vidi samo v zopetnem ustanovitvi konstitucionalne monarhije končanje zdaj vladajoče razrušenosti. Ker se je njegova mati Izabela odpovedala, je on edini legitimni zastopnik monarhije. On neče nič brez kortesov (poslancev naroda) storiti, a bode porazumljenje lahko. Vsakako bode on ostal dober Španec, dober katolik in res liberalen. — Torej zdaj imajo Španci poleg don Karlosa še enega, ki bi rad na kraljevski prestol zaviktel se.

Dopisi.

Iz brežke okolice 20. decembra. [Izvirni dopis.] V dopisu iz Brežic 12. decembra v številki 287 „Slov. Naroda“ je nek dopisnik h koncu svojega stavka sledeče omenil: „Da mi zastopniki kmetских občin ne pripoznavamo nijednega sklepa odborovega za veljavnega, dokler v okrajnem odboru svojega zastopnika nemamo.“ Menda je ravno ta stavek brežkim mestnim gospodom dal povod, da so se požurili, in v seji okrajnega zastopa 20. decembra takoj na dnevni red uvrstili: volitev enega okrajnega odbornika v okrajni zastop iz kmetских občin.

Ko pride na vrsto omenjena točka, naznani gospod načelnik volitev; potem se oglasi zastopnik deželskih občin Janez Šetincec, in prosi za besedo, katero mu tudi gospod načelnik dovoli; omenjeni zastopnik vstane in s sledečimi besedami priporoča voliti vele spoštovanega gospoda Matija Šušteršiča iz Vidma za okrajnega odbornika: „Gospoda moja! Uže pri prvotnih volitvah tega okrajnega zastopa si je prizadevala naša stranka, to je kmetiske občine, spraviti v okrajni odbor izmed nas za ta posel najbolj zmožnega gospoda M. Šušteršiča; ali vsled vaše nasprotnosti smo uže takrat propali; zato rej vas pozivljam gospoda moja, delajte denes pri volitvi tako, da se ta stvar po želji naše stranke izvrši; bodite v tej pičli odmeri volilnih pravic nam denes pravični s tem, da volite vsi znami enoglasno omenjenega gospoda za okrajnega odbornika; vedite, da se nam spodobi več zastopnikov imeti, ker smo faktor večine, v tem slovenskem zastopu, ker mi zastopniki kmetских občin zastopamo večino prebivalcev in večino davkoplačevalcev, akoravno nas volilni red v manjšino potiska.“ — Kakor ogenj v streho je bil ta nagovor! —

Prvi potem je vstal gosp. Gustav dell Cott in proti volilnemu nagovoru blizu tako-le po nemško govoril: „Nagovore staviti pri taci volitvah je izredno celo nepostavno.“ Drugi vstane gospod Potočnik, kateri celi dopis iz Brežic v „Slov. Narodu“ šteje 287 na pol iz sebe stoka in prebere, in potem gori omenjeni volilni nagovor pobija in strastno napada nepričujočega gospoda M. Šušteršiča, kaj nam je treba tega slovenskega apostola za okrajnega odbornika, ker nij za drugo, nego da nas v našem poslu razburja. Tretji, ki je zoper nagovor govoril, je gosp. načelnik, kateri je h koncu svojega govora omenil, da bi bilo nepostavno, ko bi se bil prejšnji dan seje okrajni odbornik volil, ker točke volitve takrat na dnevnem redu nij bilo. — Po prestanem hrupu so izvolili za ta posel celo nezmožnega zastopnika Janeza Zupančiča iz dobovske županije za okrajnega odbornika, ki, če se ne motim, celo volilne pravice nema!

Iz tega dogodka je lahko razvidno, kako so naši Brežičanji vneti za slovenščino, da še slišati nečejo o slovenskih rodoljubih, še manj pa jih trpeti v svoji sredi! Gotovo

ste k temu postopanju vi narodni odpadniki duhovenskega in posvetnega stanu pri zadnji volitvi deželnega poslanca veliko pripomogli, to je sad vašega nepremišljenega dejanja. Se vam še zdaj ne bodo oči odprle, da ti brežki Slovencežeruhi v vseh zastopih le nevedne prikimovalce najbolj ljubijo, da potem trojica kričačev lahko stori kar se jej poljubi in da se od dne do dne bolj odteza človeški — pravicoljubnosti! Če bodete še dalje dremali, treba vas bode bolj drezati.

Iz Globocega pri Brežicah 22. dec. [Izv. dop.] Tako predrzni še naši narodni sovražniki menda poprej nijso bili, kakor so dandenes. Našim slovenskim poslancem pravico in sveto dolžnost odrekati, nas Slovence v državnem zboru zastopati, zagovarjati, ter se za naše narodne pravice potegovati, to je uže nezaslišano. In ravno to se umazanemu nemškemu lističu poljubi. Pri zadnji volitvi v državni zbor bilo je 224 narodnih glasov oddanih. Za nemškutarskega kandidata g. Šnideršiča se v celi savinski dolini, v sevniškem, kozjanskem in brežkem okraju nij več kot 68 glasov naložilo, in le-te dobil je nasprotni kandidat le za to, ker je celo vladni kandidat Šnideršič v svoj program postavil, da se bode potegoval za slovenske šole in slovenske urade, kar se uže dolgo zaželeva. Nij-li tedaj pravično, da govore naši poslanci le v smislu svojih volilcev, ter da glasove povzdigujejo za slovenske ljudake in srednje šole in slovenske urade. To pravico hočemo doseči, poprej ne odnehamo. Na narodno pomirjenje pa poprej nikakor nij misliti, predno se nam ta pravična želja popolnen ne izpolni. Dokler se z našim milim materinim jezikom v šolah le po mačehovsko ravna, in dokler v uradnih potrebne veljave nema, tako dolgo je naš narod še v smrtnih nevarnostih in nobene kapitulacije nij mogoče in za nobeno polovičarstvo se ne udajmo.

Izpod Krima 21. dec. [Izv. dop.] V eni zadnjih številk znanega klerikalnega časopisa v Ljubljani se v dopisu z Dolenjskega srda nekdo na učitelje. Kaj so mu pak storili? bi lahko kdo vprašal. No shod so imeli v št. Jarneji, in on misli, da tega nij treba, marveč naj menda učitelji doma za pečjo sedé. Če se huduje nad nemškuku-

dobri „ensemble“, — a to je uže tako zastarela napaka, da bi bilo škoda o njej kaj več izpregovoriti. Več besedij naj nam bode dovoljenih o g. Šušteršiču, ki je imel nalogo, naslikati nam zvitega, sebičnega in presukanega „Presukanca“. Težka naloga — to je istina, in zato težka, ker mora biti jako naravno igrana, ako hoče prodreti. Da je g. Šušteršič vedel, kakov značaj je njegov „Zakotni pisar“, tega ne bomo tajili, a tudi tega ne moremo zamolčati, da je grozovito pretiral; maska je bila izvrstna, pa po g. Šušteršičevej igri je postala bolj karikirana, nego ostala karakteristična. Občinstvu je dopal. Gospoda Kajzela pa more vsak, kdor ga enkrat vidi, vselej rad videti in rad imeti. Njegov „Adam“ je bila prikazen, tako komična, plastična in celotna — „wie aus einem Gusse“, da smo ga res občudovali. Za njim je bila gospodična Podkrajškova (Amalija) prva, ki je vedela svojo malo rolo tako dobro spečati, da

nas je res osupnilo. O gdč. Ledarjevi (Karolina) denes ne rečemo nič, pri priložnosti bomo pa več rekli. G. Schmidt je storil, kar je mogel; z Podvinskim sploh nij bilo dosta početi. Žal nam je, da gosp. Nollu nij hvaležnejših strun napel, kancelijski svetovalec nij tako prazna osoba, kakor se mu je morda dozdevalo. G. Juvančič je imel slab spomin, — škoda, on bi bil dober ljubimec. Pri g. Jekovcu priznamo nekoliko — napredka, in to nas jako veseli. G. pl. Neugebauer si je vedel s svojo malo nalogo pridobiti občno pohvalo.

Občinstvo je bilo, kakor smo uže omenili, jako radodarno s hvalilnim priznanjem, in temu se nikakor ne čudimo. Nadejamo se pa tudi, da se nam ne bode odrekalo spričevalo pravičnega kritikovanja, vsaj pri nas, in menda tudi pri interesentih velja: Tout comprendre c'est tout pardonner.

—s—.

„Srbadija“

ilustrovan list za zabavo i pouku.

26. oktobra tega leta izšel je prvi pot srbsk ilustriran list „Srbadija“. V pozivu kaže svojo težnjo: „smo radi, da damo srpskom narodu u ruke list, koji će ga zabavljati i poučavati, koji će mu u raznoj formi iznositi pred oči njegove dobre i rđave strane, koji će u malom biti ogledalo njegove prošlosti i sadašnjosti. Obodražavamo ga na rad i kulturni razvitak, donoseći napredak i radinost, velika i plemenita dela drugih izobraženih naroda, koji su u civilizaciji i materijalnom blagostanju, koji su jednom rečju u svemu od nas mnogo napredniji. Da to postignemo, donosićemo: romane, novele i pripovedke, crpljene iz života i iz sviju slojeva naroda, donosićemo: pesme, životopise, putničke crte i razne opise i članke, kako sa polja nauke tako i umetnosti. Osim toga donosiće naš list narodne

tarijo onih učiteljev, je to prav, in se z njimi zlagamo. A če se hudoje in se čudi, kako učitelji morejo poslušati koga, kateri jim kaj o „očesu“ pripoveduje in še celo na tablo risa, to je reakcionarsko in v 19. stoletju — smešno. Tedaj bi moral učitelj še zdaj zjutraj, ko se še ne dani, samo vstati ter iti v zvonik dan zvonit, potlej pri mizi streči itd. Kaj ne, to so bili časi, in teh si še želite? A ne boste jih čakali. In mi učitelji in drugi svobodomiselní rodoljubi sodimo, da niso več oni časi, ko je uže zadostovalo, da so znali otroci „oče naš“ in „šest resnic“ narekavati, učitelj pa slabo brati in pisati. Dostokrat je uže oni list pokazal, da ne mara nas učiteljev, ter nam ne privošči še teško zaslužene plače. „Sum cuique“ — vsacemu svoje — je znana prislovica, katere naj bi se pisci onega lista bolj spominjali. — S tako taktiko učiteljev, uže tako od nemčurjev zbeganih ne boste pridobili.

Z Duanja 20. dec. [Izv. dop.] Slovincu, ki ne upa od izoliranega, od družih Slovanov se odtezajočega slovenskega duševnega delovanja veliko dobrega, kateremu je jasno, da 1½ milijona Slovencev za-se v časih telegrafa in železnic ne more ni v duševnem ni gmotnem oziru velicega doseči; Slovincu, ki ne misli, da je Slovenija središče sveta, je čisto zavisti veselj, če mej Slovani sploh ženijalni možje mali obzor svojega dijalekta zapusté, ter celo Slovanstvo svojo ljubeznijo, svojim delom objemajo. — Znano je slovenskim pevcem ime Ernesta Fürchtgott-Tovačovskega. Rodom Čeh, skladal nij samo češkega narečja pesni, mej njegovimi krasnimi umotvori najdemo vse Slovanstvo zastopano. Bil je mož profesor v tukajšnjem konservatoriju, bil, lahko rečem, duša tukajšnjih Slovanov, ker svojim obče slovanskim pevskim društvom in po tem osnovanimi besedami podajal je vsem tukajšnjim Slovanom domače ognjišče v tujini. Tega moža nij več in Slovenec — Slovan bode, kakor se je veselil moža še živečega, smrt njegovo žalostjo zvedel.

Umrli je 18. t. m. po 3 mesečni bolezní; denes je bil pogreb njegov; bil je lep in njemu dostojen. Okolo dveh popoldne zbrala se je velika množica skladateljevih čestilcev pri njegovem stanovanju,

mrgovalo je dam in gospodov, ki so mrtveca gledat hodili, in slov. trakovi mej njimi tudi venec ak. društva „Slovenije“, ki je bil z venci do glave obsut. Videli so se mej množico prav odlični gospodje, kakor ruski poslanik Novikov in Rajevski in drugi. Sprevod do cerkve (v Alserstrasse, IX. Bz.) je bil lep. Na čelu hodili so troji banderaši slovanskimi zastavami, ovitimi črnim florom, za njimi pred in za vozom dolga vrsta spremljevalcev. Cerkev je bila do cela polna ljudij. Bil je umrl poseben ljubljeneec slovanskih tukajšnjih pevcov, katerim je bil vodja, peli so mu ti v mnogoštevilnem kornu njegovo kompozicijo pod vodstvom g. Buhte člana dvorne opere, peli dobro, kakor navadno in marsikatero oko teh pevcov točilo je solze po mojstru skladatelju in pevovodju in pevcu. Po cerkvenem obredu odvozilo se je truplo in nekaj spremljevalstva in 60 pevcov na centralno pokopališče, kjer so pevci umrlega skladbo, češko nagrobnico peli. Slovani smo izgubili veliko v Fürchtgottu, zdaj še le bomo uvideli njegovo vrednost; naj bode ljubljanskim rodoljubom lepo zadostenje, da so iz čitalnice bolnemu skladatelju podporo poslali; dokler pa bode še slovanskih pevcov, slovelo bode ime prerano umrlega skladatelja Fürchtgott-Tovačovskega.

Domače stvari.

— (Ljubljanske novinarske čitatelje) čaka v letu 1875 izredni in posebni užitek, kajti „Laibacher Ztg.“ objavlja v vabilu na naročbo nenavadno in nezasišano dozda novico, da bode namreč ona na stara leta rodila in prinašala „original-artikel“. Ali se mora verjeti?

— (G. Podmilšak), pod imenom Andrejčkov Jože znan popularen slovensk beletrist, v tukajšnji bolnici hudo bolan leži.

— (Bolezen difteritis) ali vnetica grla, je v Ljubljani zopet silnejša postala in mrjó otroci na njej.

— (Koze) so začele po Notranjskem zopet epidemično razsajati. Zanesene so baje iz Rake in Primorja, kjer so jako hude.

— (Iz Trebnjega) se poroča, da je tudi tam po noči 20. t. m. treskalo in grmelo in je strela udarila v zvonik podružnice sv. Peter v Jezeru.

— (Fr. Soba) v Vidmu pri Krškem, ki se je hrabro držal v boji s tolovajem, kakor smo poročali pred nekaj meseci, dobil je od cesarja srebrni križ.

— (Čitalnica v Rojanu) uljudno vabi vse častite ude k „Besedam“, katere se bodo vršile še sledečim sporedom: Dne 31. decembra 1874. 1. Kosovelj: Brez jadra, brez krmila, poje možki zbor. 2. Tombola. 3. Deklamacija gospodične M. Žvanutove. 4. Živo mrtva zakonska, burka v enem dejanju. 5. Pozdrav. Začetek točno ob 9. uri. — Dne 3. januarja 1875. 1. Jenko: Naprej, poje možki zbor. 2. Župan, veseloigra v dveh dejanjih. 3. Ples. Začetek točno ob ½ 6 uri. — Dne 10. januarja 1875. 1. Hajdrih: Cerkevica, čveterospev. 2. Filozof, veseloigra v enem dejanju. 3. Družbena zabava. Začetek točno ob ½ 6 uri. — Dne 17. januarja 1875. 1. Tombola. 2. Kosovelj: Od železne ceste, poje možki zbor. 3. Poštena deklica, veseloigra v enem dejanju. 4. Ples. Začetek točno ob 6. uri. — Dne 24. januarja 1875. 1. Srbska popotnica, poje možki zbor. 2. Deklamacija gospodične M. Žvanutove. 3. Ultra, veseloigra v enem dejanju. 4. Družbena zabava. Začetek točno ob 6. uri. — Dne 31. januarja 1875. 1. Hribar: Venec slovanskih pesmi, poje možki zbor. 2. Igra Piké, veseloigra v enem dejanju. 3. Družbena zabava. Začetek točno ob 6. uri. — Vstop za neude je 30 kr. a. v. Odbor.

— (Narodna čitalnica čabarska) obdržavati će dne 31. prosinca 1874, v njezinih prostorih „u slavu“ „dvadesetpetgodišnjice biskupovanja, Njih Preuzvišenosti biskupa Josipa Jurja Štrossmajera“; večernu zabavu sa tombolom; kamo se svi članovi njezini, kao i njenih sestarah uljudno pozivlju. Odbor.

Razne vesti.

* (Samomor frančiškanskega mnih.) Blizu Dunaja se je te dni obesil frančiškan, Lodroni iz Padove. Učinil je to v blaznosti. Vedno ga je mučila misel, da je pronasledovan zaradi različnih zločinov. V pismu, ki so ga našli pri njem, se imenuje morilec svojega brata, neveste, požigalca itd.

* (Štrašna nesreča) se je pripetila one dni pri stavbi železnice Rakovnik-Provin na Češkem. Blizu Křivoklata se je namreč podrl vsled vednega deževanja prerov (tunnel), ter zasul 10 delavcev. Nesrečneže so še le čez 5 dni izkopali.

umotvorine, joi do sad ne štampane, pravednu ocenu srpskih, a po kakad i drugih slovanskih i tujih knjiga, a za tim razne beleške i bibliografiju. „Srbadija“ će izlaziti mesečno jedan put, svakog 15., u sveskama od tri tabaka, sa šest do sedam slika. Cena na čitavu godinu 6. for. avst. velj., na tri mesca 1 for. 50 novč. Svak pretplatnik dobija premiju uz doplatu od 1 for., i to veliku, vrlo lepu, bojadisanu sliku srpske istorije „Ustanak Takovski“. Pretplata salje se na administraciju „Srbadije“ (Administration der „Srbadija“, Wien III. Ungargasse Nro. 2.)

Vlastnik i izdavalac je Jovan Stefanović Vilovski, odgovorni urednik gosp. Srećko Majer.

Vnanja oprava listu enakemu „Ueber Land und Meer“ kaže v sredini kraljevića Marka i Vilo, u raznih medalijonih vidiš Cetinje, Beograd, Novi dar, Serajevo. Slik donša list prvi, Nikola I., Petrović Njeguša i

Milan M. Obrenovića IV., kneza Crne gore i Srbije, manastin (samostan) Ravanica u Srbiji, o katerem pripovedujo toliko srpske narodne pesme, kateri ima tolik pomen za zgodovino tužno vrlega naroda; srbski spomenik kod Niša, Trebinje, obraz Zmaj-Jovan Jovanovića, prvega novejšega pesnika srbskega, „pozdravljam“ prizor iz života ruskega, gospodar in gospodinja ruska, ki doneseta gostu kruha i soli, kokoš i jajce; „Alhambra“, velikanska palača, znamenje izobraženosti španskih Mavrov. Spisov donša: Tripen spasen, roman od J. Ignjatovića; Sirotica od Iv. Turgenjeva: „zapušten drobac“, od E. M. Vaksna; „manastiri i crkve u Hercegovini“, v katerem spisu se bode dalo uvesti mnogo zanimivega o jugoslovanskej zgodovini. Posebno zanimiva bode pa gotovo „gradja za biografiju Vuka Štefana Karadžića, v katerej nahajamo uže nekatere pisma Goethejeve in J. Grimmove, nstorju jugoslovanske filologije. Životopis dveh srb-

skih knezov, katerih slike sem je omenil, razprava o Ravanici i mnogo drugoga jako zanimivega gradiva.

Veseli nas iskreno, da so dospeli braća naša slovanska do tolikega uspeha, kajti ta list bode gotovo pomenljivosti ne velike le za srbski narod ali i v obče za Jugoslovane; kajti ravno na literarnem polji opusti se naj prije moženje brata na brata; i da dojde čas, da v listu ne bode vladala sama cirilica, da bi imela prostor i latinica, razširil bi se list gotovo v kratkem po vsem jugu, i mi Slovenci, v katerih najgorkeje živi zavest slovanska, segali bi radi po njem. Posebno pa ti, mladina jugoslovanska, segaj po takem berilu, naučila se bodeš igraje južnih narečij, in kmalu dojde nam čas, da ne bode trebalo več le sanjariti o vzajemnosti slovstvenej, oživela bo, i kakov vspeh bode imelo to, kažejo nam najbolje nasprotnici naši, koji se vesele, ako nas vidijo v razporu mej sabo. F. H—d.

* (Umorila) sta 14. t. m. dva brata, ključarja v praškem predmestju Karlin, necega oderuba, lastnika inkasovne kupčije z imenom Prohazka, iz maščevanja, kot sta se pred sodnijo izrazila.

* (Velika izguba.) Ko se je minolo nedeljo hotel lord Dudley odpeljati iz Londona, naenkrat pogreši skrinjico z biseri in zlatino, v ceni 50.000 funt. šterlingov (pol milijona gid.), ki jo je bil na eno trenotje položil na peron. Vse iskanje je bilo zastoj in lord se je moral brez polmilijonove skrinjice odpeljati.

* (Tigri) so se prikazali v ruskem Turkestanu, ki so raztrgali že nekoliko ljudi. Vlada ruska je razpisala velike cene, da se polove ali pa usmrtijo.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledice in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenje in je bolje, nego dojilnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grži, dalje pri sesalnih in obstnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodežu v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Priprčal sem se sam gled vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bohehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Tužja.

22. decembra:

Pri Stonu: Debeljak iz Notranjskega. — Lukič iz Klanca. — Jertis iz Litije. — Kožuh iz Šk. fje Loke. — Grabnar iz Dunaja. — Müller iz Iserlohna. — Zileer iz Dunaja.

Pri Matiči: Wedi iz Dunaja. — Speyer iz Pariza. — Hirschman. Boch iz Dunaja. — Stuzin iz Celoveca. — Zeovec, Schlesinger iz Dunaja. — Friedman iz Pešte. — Lepoj iz Dunaja. — Schuh iz Gradea. — pl. Rörösky, Matzeneder iz Dunaja.

Pri Zamorci: Kos iz Dolenjskega. — Vrhovsky iz Brda. — Jeras iz Klanca. — Wauer iz Velike cerkve. — Huszel iz Dunaja. — Slavšek iz Zidanega mosta.

Pri bavarskem dvoru: Detelja iz Moravč. — Koper iz Ljubljane. — Wesely iz Dunaja.

Pri avstrijskem carju: Zupančič, Frimožič iz Litije. — Perc od Velike cerkve.

Pri Virantu: Pogačar iz Dolenjskega.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bohehaje sedem let, na nespant, treslici na vseh udih, shušanj i hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmova, Düsseldorf, na dolgoletnem bohehanji glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju i bohehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnice.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespant i hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah i 2 gold. 50 kr. i 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu po v ploščicah na 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu na 120 tas 10 gold., na 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Esenbruku Diechti & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lendí Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah i kaznicah ali povzetjih.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdavalja zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvih šest zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvari:

V Ljubljani: Janez Giottini; Jurij Lercher; Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: „Národna tiskarna“. V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptui: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešern ali Prešeren, sp. Fr. Leistik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozđem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? sp. J. Ogrinec. — Národní jezik in trgovina, spisal L. Haderlap. 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič. 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec. 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek. 25 kr.

V. zvezek.

Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoski spisal H. Riviere, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. 25 kr.

VII. zvezek.

Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja. Češko spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič. 60 kr.

Loterijne srečke.

V Gradcu 13. dec.: 75. 12. 82. 89. 30.
Na Dunaji 13. dec.: 45. 69. 73. 18. 68.

C. kr. izključljivo privil.

zobni preparati

dr. Tanzer-ja v Gradcu.

1. Antiseptikon ustna voda i steklenica 1 gid., je najboljša sreds v proti zobnej gnjilobi in zobnemu mesu, ter odpravi vsak neprijeten duh iz ust.

2. Pulcherin-zobni prašek, i škatljica 80 kr.

3. Pulcherin-zobna pasta, i pušica 80 kr., i enlica 30 kr. — Oba preparata sta od rastlinskih in čisto nič škodljivih tvarin sestavljena, tedaj se moreta rabiti v vsakej starosti; dalje izvrstno čistita zobe, ter je dolgo ohranita.

V zalogi: v Ljubljani pri gg. Biršicu in Mahru, dalje v lekarnah: v Kameniku, Kranju, Luki in v vseh mestih Avstro-Ogerskega; vrhu tega se more naročiti v vsacej specerijske in parfumerijske prodajalnici in lekarni. (359—2)

Glavna zaloga pri dr. Tanzer-ju
v Gradcu gospodska ulica,

„zum alten Igel“.

Okrožnica.

Ker smo sledeče specialitete po prav nizke ceni nakupili, je tedaj moremo tudi le po prav nizke ceni (192—10)

razprodavati.

S posebnim spoštovanjem

Dunajsko tisko-tovarniška zaloga na katun,
Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik:

1 tucat batistnih rutic otroških z barvenim okrajem 85 kr.

1 tucat batistnih rutic dekliskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.

1 tucat batistnih rutic damskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.30.

1 tucat jaconet-rutic damskih z barvenim okrajem gl. 1.60.

1 tucat žepnih rutic za gospode z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 2.50. Ravno isti sorte in elegantni gl. 3.

1 jedina damska rutica prve sorte batist-clair z različnimi monogrami črk, (všito ročno delo) 80 kr.

1 tucat belo-platnenih rutic gl. 2.

1 tucat angleško-zdravilnih frotnirnih rutic gl. 3, pripravne in bolje, nego goba.

1 tucat angl. piqué-obrisalov gl. 5.

1 tucat turšk. kopelnih obrisalov gl. 9.

1 par (2) piqué-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvami gl. 6.

1 koberec pisane barve in strižnega blaga za predposteljo gl. 2.50.

1 koberec za predposteljo, večji gl. 3.50.

1 svilnata ruta damska za okolo vratu gl. 1.

1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 1.60.

1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.

1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 1.50.

1 sviln. vratna ruta za gospode gl. 2.

1 sviln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 3—4.

1 garnitura mizne naprave (pri obedu) za 6 oseb gl. 4.60.

1 garnitura mizne naprave za 12 oseb gl. 9.

Na posebno zahtevanje razpošiljamo tudi popolni cenik zaloge naše, dalje zagotavljam, da pošiljamo le dobro blago, ter končno iskreno priporočamo našo firmo in závod.

Wiener Cattun-

Druck - Fabriks - Niederlage,

Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3,

za cerkvijo, naproti zakristije.

■ Ta cenik naj se blagovolj shraniti, ker se le redko preobčuje. ■

Mojo slednjo četrtletno

najemščino

bi bil moj gospodar na vsaki način moral izgubiti, ko bi pred „moral“ ne bil prejel iz Berolina od profesorja v. Orlice, Wilhelmstrasse 125, neko depešo, vsled katere sem po njegovih navodih na dobitke zadel terno v znesku 2400 gold. (332)

Brno, 20. dec. 1874.

J. Maške.

Vprašanja gledé znamenitih loterijskih instrukcij odgovarja vedno rad profesor matematike vitez v. Orlicé v Berolinu, Wilhelmstrasse 125,

■ tako in brezplačno! ■

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.